

شرکت توزیع برق تهران بزرگ: مصرف برق به مرز هشدار رسید!

شرکت توزیع برق تهران بزرگ از رسیدن میزان مصرف برق پایتخت به مرز هشدار خبر داد و اعلام کرد: حفظ پایداری شبکه بدون همراهی هموطنان امکان پذیر نخواهد بود. در این اطلاعیه آمده است: «کارکنان خدوم شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ شبانه روز در تلاشند تا کوچک ترین اختالاتی در تامین برق مورد نیاز مشترکان برق پایتخت ایجاد نشود اما حفظ پایداری شبکه بدون همراهی هموطنان امکان پذیر نخواهد بود لذا درخواست می گردد به منظور همراهی انرژی اکیداً از استفاده از وسایل برقی پرمصرف همچون ماشین لباسشویی، اتو و جاروی برقی و استفاده از دور تند کولرهای آبی در ساعات اوج مصرف به ویژه در ساعات ۱۱ تا ۱۷ خودداری و در صورت استفاده از کولرهای گازی و سامانه های سرمایشی پرمصرف، دمای سامانه سرماساز را بر روی عدد ۲۵ یا ۲۴ درجه سانتیگراد تنظیم نمایید.»

شعار سال

اقتصاد ایران

تثبیت اقتصادی، میراث

ارزشمندی که دولت

چهاردهم به ارث می برد

پس از حذف ارز ترجیحی که منجر به صعودی شدن روند تورم در سال ۱۴۰۱ شد، اعمال سیاست تثبیت اقتصادی که در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت، مجدداً توانست روند تورم را نزولی کند. آخرین روزهای دولت سیزدهم به نحوی سیری می شود که به نظر می رسد بعد از شوک های اقتصادی که در طول سه سال گذشته چه از بیرون و چه از داخل اقتصاد ایران را تحت تأثیر قرار دادند، وضعیت اقتصاد کلان و شاخص های آن به ثباتی نسبی نزدیک شده اند. اگر بخواهیم عملکرد دولت سیزدهم را خصوصاً در حوزه ارزی و ثبات نرخ ارز بررسی کنیم، یقیناً باید به بررسی وضعیت تورم و نرخ ارز قبل و بعد از اعمال سیاست تثبیت اقتصادی (قبل از بهمن ۱۴۰۱ و بعد از بهمن سال ۱۴۰۱) بپردازیم. البته لازم به ذکر است که به اعتقاد خیلی از کارشناسان اقتصادی، نقطه عطف اقتصاد ایران در سه سال گذشته (دیهیشت سال ۱۴۰۱ است، از این جهت بهار دو سال گذشته، مهم است که سیاستی تحت عنوان حذف ارز ترجیحی (حذف ارز ۴۲۰۰تومانی) به اصطلاحاً به جراحی اقتصادی مشهور شد، صورت گرفت، سیاستی که اگرچه به توجیهی اغلب اقتصاددانان، توسط تیم اقتصادی دولت سیزدهم در دستور کار قرار گرفت، اما مجدداً روند نزولی شده تورم را در اقتصاد ایران صعودی کرد و به یکی از زمینه سازان جهش نرخ ارز در سال ۱۴۰۱ منجر شد.

همان طور که در نمودار زیر مشخص است، در شرایطی که دولت سیزدهم بعد از روی کار آمدن موفق شده بود تورم را به کانال ۳۰ درصد برساند، با اعمال سیاست حذف ترجیحی مجدداً روند تورم صعودی شد و به کانال ۴۰ درصد بازگشت. پس از صعودی شدن روند تورم، در نهایت و با تغییر رئیس کل بانک مرکزی و همچنین چند تن از اعضای اقتصادی دولت، دست فرمان بانک مرکزی از سیاست تبدیلی حذف ارز ترجیحی که سودای تکررخی کردن ارز را در سر داشت، زیربنای سیاست های ارزی با تغییری بنیادی، رویکردی مبتنی بر سیاست تثبیت یا ثبات بخشی به خود گرفت و رئیس کل جدید بانک مرکزی در مصاحبه های مختلف ایجاد ثبات را عامل مفقود شده اقتصاد ایران خواند.

بانک مرکزی در رویکرد جدید خود و با اعمال سیاست تثبیت، ابتدا سعی کرد مرچیت نرخ گذاری ارز را مجدداً در دست بگیرد، همچنین به گفته فرزین، «نرخ ارز بازار آزاد مورد قبول بانک مرکزی نیست چرا که این نرخ صرفاً براساس انتظارات تورمی ناشی از اخبار منفی شکل می گیرد و به هیچ وجه با واقعیات اقتصاد ما همخوانی ندارد».

بر این اساس بانک مرکزی، با راه اندازی سامانه مبادله ارز و کالا، عملاً سعی داشت نرخ ارزهای را که در بازار غیررسمی (راز تلگرامی) مبنای قیمت ارز قرار می گیرند و به نوعی سبب افزایش غیرمتعارف قیمت کالاها می شوند، از مرچیت بیندازد، همچنین واردات کالاها ی اساسی با ارز ۲۸۵۰۰تومانی، پیمان سپاری و کاهش نرخ تسعیر جهت کشف قیمت پایه محصولات عرضه شده در بورس کالا از دیگر بال های این سیاست بودند که البته در ادامه با تغییراتی مواجه شدند. تفتنی است سیاست تثبیت اقتصادی در شرایطی توانست روند تورم را نزولی کند که در یک سال اخیر، اقتصاد ایران با شوک های نظیر تحولات خاورمیانه، سانحه اخیر برای رئیس جمهور، تحولات در سطح جهانی نظیر جنگ اسرائیل و غزه و تشدید جنگ روسیه و اوکراین رویه رو بود، این در حالی است که بررسی نرخ ارز در بازار غیررسمی نشان می دهد بسیاری از این شوک ها به واسطه سیاست تثبیت اقتصادی تعدیل شدند و اثرات آن ها نیز نرخ ارز و متقاضی نرخ تورم اثری مقطعی و کوتاه مدت بود.

«راه بیرون رفت از مشکلات اقتصادی کشور، حضور و مشارکت مردم در این عرصه است» بخشی از یادداشت قریشی، یک استاد دانشگاه برای بازار است.

سید مهدی قریشی، استاد دانشگاه و کارشناس مسائل اقتصادی با توجه به عنوان شعار سال نوشت: سال ۱۴۰۳ از سوی رهبر معظم انقلاب به «جهش تولید با مشارکت مردم» نام گذاری شد. از سال ۱۳۹۵ که معظم له موضوع اقتصاد مقاومتی را مطرح نمودند تاکنون هر سال در نام گذاری سال ها کلیدواژه «تولید» مورد توجه و تأکید قرار گرفته است چرا که می توان بیان نمود که تولید گروه گشای بسیاری از مشکلات امروز کشور است که در ادامه به بخشی از آن پرداخته خواهد شد.

اقتصاد بسیاری از کشورهای دنیا مبتنی بر الگوی لیبرالیسم طراحی شده و اصالت را به سرمایه داری داده اند و در برخی کشورها نیز الگوی سوسیالیستی یا همان اقتصاد دولتی و مدیریت کامل اقتصاد در اختیار دولت حاکم گردیده است ولی آنچه در مکتب اقتصادی انقلاب اسلامی قابل ملاحظه است فارغ از این دو الگو و توجه به اقتصاد مردمی است یعنی نه انحصارگرایی توسط دولت و نه انحصارگرایی سرمایه داری و آن چنان که در اصل چهل و چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی آمده نظام اقتصاد کشور بر سه پایه دولتی، خصوصی و تعاونی تشکیل شده است. آنچه که در این میان می توان به آن توجه نمود حضور مردم در اقتصاد هم به عنوان بخش خصوصی و هم به عنوان بخش تعاونی است که در مورد تعاونی ها شرایطی دیده شده تا عموم مردم با هر مقدار سرمایه بتوانند در اقتصاد کشور حضور داشته باشند. هر چند این الگو تاکنون به درستی و کامل پیاده نشده و با وجود ابلاغ سیاست های اصل ۴۴ قانون اساسی از سوی رهبر معظم انقلاب و تصویب قانون برای اجرای آن، همچنان بخش زیادی از اقتصاد ما

کشاورزی

رئیس جمهور شهید ابراهیم دربارہ گندم و کالاهای اساسی بیانات و کنش های زیادی داشت و با توجه به اهمیت تولید گندم در تامین امنیت غذایی کشور دولت سیزدهم توجه ویژه به تولید گندم داشت. دولت سیزدهم، حمایت لازم از افزایش تولید کالاهای اساسی و تأمین امنیت غذایی را صورت داد و ذخایر راهبردی کالاهای اساسی کشور را از ۴۵ روز به بیش از ۵ ماه افزایش داد. در این راستا در دولت سیزدهم اقدامات متعددی برای افزایش تولید گندم، اصلاح قیمت خرید تضمینی و پرداخت به موقع مطالبات گندم کاران انجام شده همچنین اصلاح نحوه پرداخت نان در دولت سیزدهم انجام شد اقدام مهمی که از انحراف ۴۰ درصدی در توزیع آرد یارانه ای جلوگیری کرد.

واستگي ۷میلیون تنی به واردات گندم، در دولت دوازهم طی سه سال گذشته تبدیل به خودکفایی و دغدغه ذخایر کالاهای راهبردی و

تأمین امنیت غذایی رفع شد.

میزان خرید تضمینی گندم در سال ۱۴۰۰ در ابتدای کار دولت سیزدهم حدود ۴،۵ میلیون تن بود که در سال ۱۴۰۱ به رقم ۷،۵ میلیون تن رسید.

بنابراین دولت سیزدهم در سال نخست با کاهش پنج میلیون تنی واردات گندم، بیش از ۲ میلیارد دلار صرفه جویی ارزی داشت. در سال دوم فعالیت دولت سیزدهم، تولید گندم به حدود ۱۳ تا ۱۳،۵ میلیون تن رسید که دولت توانست بیش از ۱۰،۵ میلیون تن از این محصول را به شکل تضمینی خریداری کند و واردات به کمترین میزان خود رسید.

در نتیجه حجم تولید گندم در کشور به بیش از ۲،۵ برابر افزایش یافت و میزان پرداخت دولت به گندمکاران به هفت برابر رسید.

توفیق دولت در افزایش خرید گندم نسبت به سال های گذشته ریشه در تدابیر عدیدهای دارد؛ قیمت گذاری مناسب، اعلام به موقع قیمت، اجرای کشت قراردادی (ارانه کودهای پایه و بذر)، تغذیه گیاهی و حمایت کودی دولت از

راهکار عملیاتی تحقق شعار سال ۱۴۰۳

دولتی است و علیرغم آنکه باید بر اساس قانون برنامه پنجم سهم تعاونی ها در اقتصاد به ۲۵ درصد می رسید ولی کماکان فقط ۵ تا ۸ درصد اقتصاد کشور در اختیار تعاونی ها قرار دارد و شاید تأکید رهبر انقلاب بر مشارکت مردم برای تحقق جهش تولید از همین منظر باشد. حال باید دید که این مشارکت مردم در فعالیت های اقتصادی و جهش تولید چگونه می تواند به کاهش مشکلات کشور کمک نماید. یکی از مشکلات موجود، افزایش نقدینگی است که موجب تورم گردیده و این نقدینگی می تواند با مشارکت مردم در انجام فعالیت های تولیدی در جهت افزایش سرمایه ثابت و تأمین سرمایه در گردش هدایت شود و اعتبارات بانکی نیز در این راستا به بخش واقعی تولید کشور اختصاص پیدا نماید. بدین صورت سرمایه های مردم که در بخش های غیرمولد و دلالی مورد استفاده قرار گرفته به سمت تولید هدایت می شود و همچنین بخش قابل توجهی از دلارهای کشور که به عنوان سرمایه ملی در اختیار مردم است

افزایش ذخایر راهبردی از ۴۵ روز به ۵ ماه در دولت سیزدهم

دولت سیزدهم، حمایت لازم از افزایش تولید کالاهای اساسی و تأمین امنیت غذایی را صورت داد و ذخایر راهبردی کالاهای اساسی کشور را از ۴۵ روز به بیش از ۵ ماه افزایش داد.

جمله این موارد است. بنابر این گزارش اقدامات و کنش ها در دولت شهید رئیسی برای ارتقا و وضعیت تولید گندم، بر اساس تاریخ انجام به شرح زیر است. شهید جمهور ۱۱ فروردین ۱۴۰۱، سفر به استان خراسان رضوی دستور داد یک پنجم اعتبارات این سفر به حوزه کشاورزی اختصاص یابد.

در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت ۵ اردیبهشت ۱۴۰۱ با توجه به قاچاق گندم به کشورهای همسایه و ضرورت بهینه سازی مصرف نان در کشور، در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت، پیشنهاد وزارت اقتصاد برای جلوگیری از قاچاق گندم و بهینه سازی مصرف نان مورد بررسی قرار گرفت و در این جلسه به تصمیم آیت الله سید ابراهیم رئیسی مقرر شد با توجه به اهتمام دولت بر کنترل قیمت نان و جلوگیری از افزایش بهای آن، جوانب گوناگون این طرح توسط دستگاه های مسئول بررسی و نتیجه برای تصمیم گیری به جلسات آینده

کاهش مواجه گردد. چنانچه مشارکت مردم را در صحنه اقتصاد شاهد باشیم و فرهنگ کار آفرینی در کشور تقویت گردد علاوه بر استفاده از سرمایه های مادی مردم، سرمایه های انسانی نیز برای تقویت فعالیت های اقتصادی شان به کار گرفته شده و به نوعی چون کار را از خود می داند به بهروری بالاتر فعالیت های تولیدی شکل گرفته و انجام خواهد شد. این نکته با اهمیت را نیز باید مورد توجه قرار داد که تحقق شعار جهش تولید با مشارکت مردم صرفاً با خواست و حضور مردم محقق نمی گردد و در این میان دولت به منظور تسهیل شرایط لازم و فراهم نمودن زیرساخت های مورد نیاز نقش اصلی را برعهده دارد. خصوصاً دولت سیزدهم که شعار دولت مردمی را از ابتدای کار بیان نمود وظایف بسیار سنگینی را برای تحقق شعار سال برعهده خواهد داشت. همان گونه که گفته شد بخش عمده ای از اقتصاد کشور همچنان در اختیار دولت است و مردم برای حضور در این عرصه موانع بسیار زیادی پیش رو دارند که هرچند طی سال های اخیر توسط دولت محترم اقدامات بسیار مناسبی در این راستا انجام شده از جمله تسهیل فرایند صدور مجوزهای کسب و کار، ولی باید همچنان با قوت ادامه داشته و اصلاح با عزم بیشتری پیگیری شود. و گذاری بنگاه های اقتصادی دولتی به مردم به صورت واقعی در قالب شرکت های تعاونی، اصلاح برخی قوانین و مقررات را باید با متدخل، هدایت اعتبارات بانکی به سمت کسب و کارهای خرد و خانگی، اصلاح برخی نظامات از جمله صدور مجوزات، مالیات، بیمه تأمین اجتماعی و... به نفع تولید واقعی و جذابیت زدایی از فعالیت های غیر مولد و دلالی، تأمین زیرساخت های مورد نیاز تولیدی مثل آب و برق، زیرساخت های حمل و نقل و... از جمله فعالیت هایی است که دولت می تواند برای مشارکت مردم در امر اقتصاد به انجام

رساند.

نان می تواند به عنوان الگو در اختصاص یارانه برای سایر بخش ها در جهت شفاف سازی اجرائی شود، اراده و تصمیم دولت بهینه سازی و منطقی کردن نظام یارانه ها در کشور با هدف جلوگیری از هدر رفت سرمایه ها است و این طرح پیگیری خواهد شد. بر اساس گزارش وزارت امور اقتصادی و دارایی در این جلسه برآوردهای اولیه نشان داد تا کنون ۴ درصد یارانه آرد به ارزش سالانه معادل ۵ هزار میلیارد تومان به صورت نان به مردم داده نمی شد و هدر می رفت، اما از این پس و در نتیجه اجرای این طرح به صورت حقیقی و در قالب خدمات دیگر به مردم باز می گردد. در جلسه هیات دولت در تاریخ ۱۲ مرداد ۱۴۰۱ بنا به دستور رئیس جمهور آیین نامه اجرائی پرداخت مشوق ها، یارانه و کارمزد و کارمزد تسهیلات بانکی بخش کشاورزی توسط وزارت جهاد کشاورزی و دستگاه های تابعه، به تصویب رسید.

ستاد ارائه شود. ۳ خرداد ۱۴۰۱ در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت به دستور آیت الله سید ابراهیم رئیسی قرار شد: برای تأمین کالاهای اساسی و فراوانی و ذخیره سازی آنها، مجوز واردات گندم توسط بخش غیردولتی صادر و مقرر شد وزارت جهاد کشاورزی هر چه سریع تر قراردادهای لازم را در این زمینه آماده و اجرایی کند. در ۲۹ تیر ۱۴۰۱ شهید رئیسی در جلسه هیات دولت پس از استماع گزارشی از وزارت جهاد کشاورزی، درباره آخرین وضعیت خرید تضمینی گندم و پرداخت مطالبات گندم کاران، با قراردادی از کوشش ارزشمند کشاورزان در تأمین این کالای استراتژیک برای کشور، به مسئولان مربوطه دستور داد تا اجازه ندهند در پرداخت مطالبات گندم کاران وقفه ای ایجاد شود. ۱۳ تیر ۱۴۰۱ رئیس جمهور در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت تأکید کرد که قیمت نان در سراسر کشور باید ثابت بماند و موفقیت های طرح مدیریت هوشمند یارانه آرد و

کوتاه انجام دادند تشکر کردند.

روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۴۷۳

۲۳ تیر ماه ۱۴۰۳ / با ما همراه شوید

www.serajonline.com - @serajname

اقتصاد بانگ انرژی

نفت و انرژی

اختصاص امتیاز دریافت

گواهی صرفه جویی گاز برای نیروگاه های کوچک مقیاس

مدیر انرژی و کربن شرکت ملی گاز ایران گفت: نیروگاه های کوچک مقیاسی که بتوانند در حوزه طرح های بازایافت حرارتی ورود کنند، از امتیازهای ویژه شرکت ملی گاز ایران بهره مند می شوند.

ساجد کاشفی صبح امروز در آیین امضای تفاه نامه شرکت ملی گاز ایران با انجمن تولیدکنندگان ترکیبی برق، حرارت و برودت به منظور بهینه سازی و صرفه جویی در مصرف گاز طبیعی، با بیان اینکه بیش از ۲۵۰ نیروگاه کوچک مقیاس، مشترک گاز هستند، اظهار کرد: حدود ۲۱۰ واحد از این نیروگاه ها در انجمن تولیدکنندگان ترکیبی برق، حرارت و برودت عضو هستند. مدت قراردادهای تحویل گاز با نیروگاه های کوچک مقیاس ۸ ماهه است.

وی افزود: با نشست هایی که بین شرکت ملی گاز ایران و انجمن تولیدکنندگان ترکیبی برق، حرارت و برودت برگزار شد، به این تفاهم رسیدیم که شرکت ملی گاز برای هرکدام از این نیروگاه ها که بتوانند در حوزه طرح های بازایافت حرارتی ورود کنند، دو امتیاز قابل شود: نخست اینکه اگر سیستم های گرمایشی شهرک های مسکونی و اطراف را راه اندازی کنند، در دوره سرد سال با همکار مدیریت دیسپچینگ گازشان محدود نمی شود و دوم اینکه گرمایش طرح های بازایافتی اگر به صرفه جویی منجر شود، به آن ها گواهی صرفه جویی تعلق می گیرد.

صنعت نفت، هنوز با مشکل ناترازی روبه رو است امید شاکری - مدیرکل سیاست گذاری، برنامه ریزی راهبردی و مدیریت انرژی وزارت نفت نیز در این مراسم با بیان اینکه رویکرد برنامه هفتم، جهت گیری به سوی بهینه سازی مصرف انرژی است، گفت: با امضای این تفاه نامه گام مؤثری به منظور اجرای احکام برنامه هفتم برداشته می شود.

صنعت نفت، هنوز با مشکل ناترازی روبه رو هستیم، از این رو می توانیم با تقاضای انرژی از محل آزاد شدن انرژی که تلف می شود، از آن به عنوان حرارت مفید در سبد انرژی کشور استفاده کنیم.

نیروگاه های کوچک مقیاس، مصداق پدافند غیرعامل هستند

محمد بیات، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان ترکیبی برق، حرارت و برودت، با بیان اینکه نیروگاه های کوچک مقیاس مصداق پدافند غیرعامل در کشور هستند و اهمیت بسیاری دارند، اظهار کرد: این نیروگاه ها مهم ترین بخش انرژی کشور هستند زیرا زمان احداث آن ها نسبت به نیروگاه های بزرگ کمتر است و به دلیل اینکه در محل مصرف تولید می کنند، تلفات شبکه را کاهش می دهند.

وی با اشاره به اینکه در دنیا ضریب نفوذ نیروگاه های کوچک مقیاس زیاد است، گفت: با توجه به اینکه ما از نعمت گاز بهره مندیم، تنها ۲۰۰۰ مگاوات از این نیروگاه ها در مدار داریم و به همت بخش خصوصی، حدود ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه کوچک مقیاس عملیاتی شد و می توانیم با امضای این تفاه نامه، ظرفیت نیروگاه های مقیاس کوچک را در کشور افزایش دهیم و به تأمین انرژی در همه بخش ها کمک کنیم.

صرفه جویی ۷۰ میلیون مترمکعبی گاز با بهینه سازی انرژی محسن مظلوم فارسی یاف، مدیر پژوهش و فناوری شرکت ملی گاز ایران، با بیان اینکه عرضه گواهی صرفه جویی در بورس انرژی، امضای تفاه نامه با انجمن تولیدکنندگان ترکیبی برق، حرارت و برودت و جایگزینی بخاری با کارایی بالا سه موضوع مهم در مسیر بهینه سازی مصرف انرژی هستند، گفت: با بهینه سازی مصرف انرژی می توان حدود ۷۰ میلیون مترمکعب گاز صرفه جویی کرد و ما باید به جای گازسوزی، کشور را با انرژی گاز بسازیم.

کاریکاتور /ر کود اقتصاد آمریکا دامن اروپا را می گیرد

درصد از جمعیت فعال این گروه سنی بیکار بوده اند. این در حالی است که تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می دهد: بیش از ۵۲،۴ درصد بیشترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش های صنعت با ۳۳،۰ درصد

و کشاورزی با ۱۴،۵ درصد قرار دارند. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله حاکی از آن است که ۲۰،۰ درصد از فعالان این گروه سنی در بهار ۱۴۰۳ بیکار بوده اند. بررسی تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می دهد، این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۲) ۱،۶ درصد کاهش یافته است.

بررسی نرخ بیکاری گروه سنی ۱۸ تا ۳۵ ساله نیز نشان می دهد که در بهار ۱۴۰۳، ۱۵،۰

بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش تر نشان می دهد که ۷،۷ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار) در فصل بهار بیکار بوده اند که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۲)، ۰،۵ درصد کاهش یافته است. نتایج طرح آمارگیری نیروی کار بهار ۱۴۰۳ منتشر شد. بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش تر نشان می دهد که ۷،۷ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار)، بیکار بوده اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه سال قبل (بهار ۱۴۰۲)، ۰،۵ درصد کاهش یافته است.

در بهار ۱۴۰۳، به میزان ۴۱،۲ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر از نظر اقتصادی فعال بوده اند، یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۲) تغییر نیافته است. جمعیت شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر در این فصل ۲۴ میلیون و ۷۲۶ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۴۴۰ هزار نفر افزایش داشته است. همچنین جمعیت غیرفعال از نظر اقتصادی (اعم از افراد محصل، خانه دار، دارای درآمد بدون کار مانند بازنشستگان و...) ۲۸ میلیون و ۲۲۸ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۴۳۱ هزار نفر افزایش